

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- ครรชิต ธรรมศิริ. 2541. เทคโนโลยีการผลิตกล้วยไม้. สำนักพิมพ์อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับบลิชชิง. กรุงเทพฯ.
- ประเดิม วนิชชนานันท์. 2543. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของกล้วยไม้รองเท้านารีหมวด *Brachypetalum* ด้วยเทคนิค RAPD. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มานพ เล่าห์ประเสริฐ. 2545. อนุสัญญาไซเตสกับความพยายามหยุดยั้งการค้าพืชป่าและสัตว์ป่า, น. 52-56. ใน รายงานการประชุมวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพของป่าไม้. สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ.
- ระพี สาคกริก. 2535. กล้วยไม้รองเท้านารี วิธีปลูกเลี้ยงและปัญหาการอนุรักษ์ธรรมชาติ. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. กรุงเทพฯ.
- ศรีจรรยา สุขุมโนมนต์. 2546. การพัฒนาไมโครแซทเทลไลท์ไพรมอร์สำหรับปลาตุ๊กต และการประยุกต์เพื่อการศึกษาพันธุศาสตร์ประชากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุดาวลัย ศรีไพโรจน์. 2546. การพัฒนาไมโครแซทเทลไลท์ไพรมอร์ในปลากัด, *Betta splendens*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิรินุช ลามศรีจันทร์. 2540. การกลายพันธุ์ของพืช. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- สุรินทร์ ปิยะโชคณากุล. 2545. จีโนมและเครื่องหมายดีเอ็นเอ ปฏิบัติการอาร์เอฟดีและเอเอฟแอลพี. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

อุไร จิรมงคลการ. 2545. กล้วยไม้รองเท้านารี. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์บ้านและสวน.
กรุงเทพฯ.

อบฉันทน์ ไทยทอง. 2543. กล้วยไม้ไทย. สำนักพิมพ์บ้านและสวน. กรุงเทพฯ.

Alvarez, I. and J. F. Wendel. 2003. Ribosomal ITS sequences and plant phylogenetic inference.
Mol. Phylogenet. Evol. 29: 417-434.

Barkman, T. J., J. H. Beaman and D. A. Gage. 1997. Floral fragrance variation in *Cypripedium* :
implications for evolutionary and ecological studies. **Phytochemistry** 44: 875-882.

Changtragoon, S. A. E. Smzmidt, and X-Ru. Wang. 1996. **The use of molecular marker in the
study of genetic diversity of rattan : Preliminary result In : IPGRI Workshop :
Molecular Genetic Technique for Plant Genetic Resource.** Rome Italy. 9-15 October
1995.

Chen, X., S. H. Lim, S. M. Wong, Y. H. Lee, J. Kuo, T. W. Yam and J. J. Lin. 1998. Amplified
fragment length polymorphism analysis of vandaceous orchids. **Plant Sci.** 141: 183-189.

Chenna, Ramu, Sagawara, Hideaki, Koike, Todashi, Lopez, Rodrigo, Gibson, J. Toby, Higgins,
G. Desmond, Thompson and D. Julie. 2003. Multiple sequence alignment with the Clustal
series of programs. **Nucl. Acids Res.** 13: 497-500.

Chung, S. Y., S. H. Choi, M. J. Kim, K. E. Yoon, G. P. Lee, J. S. Lee and K. H. Rye. 2006.
Genetic relationship and differentiation of *Paphiopedilum* and *Phragmepedium* based on
RAPD analysis. **Sci. Hort.** 130: 117-123.

Clark, M. S. 1997. **Plant Molecular Biology.** Springer-Verlag, Germany.

- Cozzolino, S. and A. Widmer. 2005. Orchid diversity : an evolutionary consequence of deception?. **Trends Ecol. Evol.** 20: 477-494.
- Denduangboripant, J. and Q. C. B. Cronk. 2001. Evolution and alignment of the hypervariable arm1 of *Aeschynanthus* (Gesneriaceae) ITS2 nuclear ribosomal DNA. **Molec. Phylogenet. Evol.** 20: 163-172.
- Despres, L., L. Gielly, B. Redoutet and P. Taberlet. 2003. Using AFLP to resolve phylogenetic relationships in a morphologically diversified plant species complex when nuclear and chloroplast sequences fail to reveal variability. **Molec. Phylogenet. Evol.** 27: 185-196.
- Devos, N., S. Oh, O. Raspe, A. Jacquemart and P. S. Manos. 2005. Nuclear ribosomal DNA sequence variation and evolution of spotted marsh-orchids (*Dactylorhiza maculate* group). **Molec. Phylogenet. Evol.** 36: 568-580.
- Doyle, J. J. and J. L. Doyle. 1990. Isolation of plant DNA from fresh tissue. **Focus** 12: 13-15.
- Fowlie, J. A. 1975. Malaya revisited : Part 7. Paphiopedilum godefroyae in the Birdnest Islands of Chumphon. **Orch. Dig.** 39: 110-118.
- Frankham, R., J. D. Ballou and D. A. Briscoe. 2002. **Introduction to conservation genetics.** Cambridge. United Kingdom.
- Honnay, O., E. Coart, J. Butaye, D. Adriaens, S. V. Glabeke and I. Roldan-Ruiz. 2006. Low impact of present and historical landscape configuration on the genetics of fragmented *Anthyllis vulneraria* populations. **Biol. Cons.** 127: 411-419.
- Jobes, D. V. and L. B. Thien. 1997. A conserved motif in the 5.8s ribosomal RNA (rRNA) gene is a useful diagnostic marker for plant internal transcribed spacer (ITS) sequences. **Plant. Mol. Biol. Rep.** 15: 326-334.

- Kamemoto, H. and R. Sagarik. 1975. **Beautiful Thai Orchid Species**. Aksornsampan. Bangkok, Thailand.
- Li, A., Y. Luo and S. Ge. 2002. A preliminary study on conservation genetics of an endangered orchid (*Paphiopedilum micranthum*) from southwestern China. **Biochemical Genetics** 40: 195-201.
- Loh, J. P., R. Kiew, O. Set, L. H. Gan and Y. Y. Gan. 2000. Amplified fragment length polymorphism fingerprinting of 16 banana cultivars (*Musa cvs.*). **Molec. Phylogenet. Evol.** 17: 360-366.
- Loh, J. P., R. Kiew, O. Set, L. H. Gan and Y. Y. Gan. 2000. A study of genetic variation and relationships within the bamboo subtribe bambusinae using amplified fragment length polymorphism. **Ann. Bot.** 85: 607-612.
- Lucchini, V. 2003. AFLP : a useful tool for biodiversity conservation and management. **C. R. Biologies** 326: 43-48.
- Maxam, A. M. and W. Gilbert. 1977. A new method for sequencing DNA. **Proc. Natl. Acad. Sci. USA** 74: 560-564.
- Miller, M. P. 1997. **Tool for Population Genetic Analysis (TFPGA) version 1.3**. Department of Biology Science, North Arizona University, Arizona.
- Montieri, S., L. Gaudio and S. Aceto. 2004. Isolation of the *LFY/FLO* homologue in *Orchis italica* and evolutionary analysis in some European orchids. **Gene** 333: 101-109.
- Nei, M. 1978. Estimation of average heterozygosity and genetic distance from a small number of individuals. **Genetics** 89: 583-590.

- Rottenberg, A. and J. S. Parker. 2003. Conservation of the critically endangered *Rumex rothschildianus* as implied from AFLP diversity. **Biol. Cons.** 114: 299-303.
- Saitou, N. and M. Nei. 1987. The neighbor Joining method : a new method for reconstructing phylogenetic trees. **Mol. Biol. Evol.** 4: 406-425.
- Sambrook, J., E. F. Fritsch and T. Manistis. 1989. **Molecular Cloning : A Laboratory Manual.** 2d ed., Cold Spring Harbor Laboratory Press, New York. 545 p.
- Sanger, F., S. Nicklen and Coulson. 1977. A DNA sequencing with chain-terminating inhibitors. **Proc. Natl. Acad. Sci. USA** 74: 4298-5467.
- Sensi, E., R. Vignani, M. Scali, E. Masi and M. Cresti. 2003. DNA fingerprinting and genetic relatedness among cultivated varieties of *Olea europaea* L. estimated by AFLP analysis. **Sci. Hort.** 97: 379-388.
- Shama, I. K., D. L. Jones, A. G. Young and C. J. French. 2001. Genetic diversity and phylogenetic relatedness among six endemic *Pterostylis* species (Orchidaceae; series *Grandiflorae*) of western Australia, as revealed by allozyme polymorphisms. **Biochemical Systematics Ecology** 29: 697-710.
- Shama, I. K., D. L. Jones and C. J. French. 2003. Unusually high genetic variability revealed through allozymic polymorphism of an endemic and endangered Australian orchid, *Pterostylis aff. picta* (Orchidaceae). **Biochemical Systematics Ecology** 31: 513-526.
- Soliva, M., A. Kocgan and A. Widmer. 2001. Molecular phylogenetic of the sexually deceptive orchid genus *Ophrys* (Orchidaceae) based on nuclear and chloroplast DNA sequences. **Molec. Phylogenet. Evol.** 20: 78-88.
- Surzycki, S. 2000. **Basic Techniques in Molecular Biology.** Springer-Verlag, Germany.

- Tsai, C. C., C. I. Peng, S. C. Huang, P. L. Huang and C. H. Chou. 2004. Determination of the genetic relationship of *Dendrobium* species (Orchidaceae) in Taiwan based on the sequence of the internal transcribed spacer of ribosomal DNA. **Sci. Hort.** 101: 315-325.
- Vos, P. and M. Kuiper. 1997. **AFLP analysis**. In Caetano Anolles and Gresshoff (eds) DNA Markers. Protocols, Applications, and Overviews. Wiley-Liss, Inc. New York.
- Vos, P., R. Hogers, M. Bleeker, M. Reijans, T. van de Lee, M. Hornes, A. Frijters, J. Pot, J. Peleman, M. Kuiper and M. Zabeau. 1995. AFLP : A new technique for DNA fingerprinting. **Nucl. Acids Res.** 23: 4407-4414.
- Zettler, L. W. and C. J. Hofer. 1998. Propagation of the little club-spur orchid (*Platanthera clavellata*) by symbiotic seed germination and its ecological implications. **Environmental and Experimental Botany** 39: 189-195.